

Economic History Studies of Iran, Institute for Humanities and Cultural Studies (IHCS)
Biannual Journal, Vol. 13, No. 2, Autumn and Winter 2024-2025, 359-391
<https://www.doi.org/10.30465/sehs.2024.45415.1915>

A Review of Scientific Productions in the Field of Economic History (1999-2023): a Scientometric Study

Amir Karimi*

Kourosh Fathi**

Abstract

Economic history is a branch of history that was less studied before the 20th century, but in recent years it has been noticed by researchers. Therefore, it is necessary to carry out scientometric research for a better and more systematic understanding of research in this field; in this regard, advanced research aims to analyze and illustrate scientific productions in economic history. The research method used was scientometric, done with Excel and VOSviewer software. The statistical population of the research was 6514 scientific articles from Science Direct scientific database between 1999 and 2023, which were extracted and analyzed. After entering the data from the scientific database into the software, 418 nodes, 11 clusters, and 3284 links were identified by repeating 8 times. The research results show that The trend of publication of articles is upward among journals, research in economic history, and among the words economic growth, economic history, innovation, institutions, economic development, growth, human capital, and immigration are top in terms of repetition. The categories of economic growth, development, institution, regulations, profitability, and the business cycle are topics that, despite being very popular, are no longer as necessary in this trend as in the

* PhD Student, History department, Law and Social Sciences Faculty, Tabriz University, East Azarbaijan, Iran
(Corresponding Author), amirkarimizanjani1379@gmail.com

** Assistant Professor, Department of Humanities and Social Studies, Farhangian University, Hakim Ferdowsi Campus, Alborz, k.fathi@cfu.ac.ir

Date received: 05/05/2023, Date of acceptance: 08/03/2024

Abstract 360

last decade, and the categories of monetary policies, energy, mining, natural resources, government capacity, and Covid-19 were among the hottest categories.

Keywords: Science of history, economic history, scientometrics, scientific map.

Introduction

Economic history shows that economic changes over time can significantly affect society's social, political and cultural structures. For example, the Industrial Revolution, which led to significant changes in the methods of production and distribution of wealth, also affected the formation of social classes and political structures. Also, economic history helps us identify economic growth and recession patterns and better understand their causes and consequences. Financial history is a branch of history that was less studied before the 20th century, but in recent years it has been noticed by researchers. Therefore, it is necessary to carry out scientometric research for a better and more systematic understanding of the research in this field.

Meanwhile, scientometric research in economic history is valuable for several reasons: It provides a comprehensive and objective analysis of the intellectual landscape and identifies key researchers, institutions, and countries contributing to the field. In addition, this type of research helps a lot in understanding the trends, patterns, and dynamics of historical economic research. The scientometric analysis enables the evaluation of research impact, identification of impact and importance of specific articles, authors, or research journals, identification of research gaps, and future research trends by analyzing existing literature and areas with limited or no research. It also enables researchers to foster collaborations, promote interdisciplinary research, help track research trends and emerging topics, and identify evolving research clusters, hot topics, and emerging research topics, leading to improved research results and informed decision-making. In this regard, leading research aims to analyze and illustrate scientific productions in economic history. Similar efforts have been made in the history of Iran, including the book Economic and Social History of Iran and Iranians by Adnan Mazhari (1969), which includes the economic history of early civilizations, ancient Iran, the Sassanids, Macedonian and Greek periods, Eastern Iranians and Parthians, the Arab world. Islam consists of the return to civilization, the dominance of the Turks and Tatars, and the Safavid era. The book "Economic History of Iran" by Charles Esei (1983) deals with topics such as social construction, internal trade, transportation, agriculture, industry, oil, and finance in the history of Iran. The book Owner and Farmer in Iran, written by Lambton (2014), emphasizes the critical role of village interaction in

361 Abstract

determining the stability and income of the government and includes the history of income management and property ownership from Islam to today. Petroshevski and his colleagues (1987), in the book Socio-Economic History of Iran in the Mughal Period, narrates the rise and fall of Iran's social and economic situation during the Ilkhanate and Mongol periods. The work of Yervand Abrahamian (2022) with the title has a completely scientific approach to the economy of contemporary Iranian history, which is manifested in attention to economic factors, the working class, economic imbalance, and statistical and documented analysis of economic policies. Among the researchers, Dehnad and Jamkarani (2022), in a study on the evolution of financial literacy and financial behavior, concluded that initially, researchers focused on demographic and socio-economic factors. However, this field later expanded, covering topics such as behavioral and psychological constructs that influence financial behavior.

Materials & Methods

The research method is scientometric and is done with Excel and VOS Viewer software. The statistical population of the research was 6514 scientific articles from Science Direct scientific database between 1999 and 2023, which were extracted and analyzed. After entering the data from the scientific database into the software, 418 nodes, 11 clusters, and 3284 links were identified by repeating 8 times.

Discussion & Result

The research results show that The trend of publication of articles is upward among journals, research in economic history, and among the words economic growth, economic history, innovation, institutions, economic development, growth, human capital, and immigration are top in terms of repetition. The categories of economic growth, development, institution, regulations, profitability, and the business cycle are topics that, despite being very popular, are no longer as necessary in this trend as in the last decade, and the categories of monetary policies, energy, mining, natural resources, government capacity, and Covid- 19 were among the hottest categories.

Conclusion

In response to the first question of the research, a scientific map of the field of economic history was drawn, and based on the findings of the study, economic growth, economic history, innovation, institutions, economic development, growth, human capital, and immigration have been very popular among historians.

Bibliography

- Abdelwahab, S. I., Taha, M. M. E., Moni, S. S., & Alsayegh, A. A. (2023). Bibliometric mapping of solid lipid nanoparticles research (2012–2022) using VOSviewer. *Medicine in Novel Technology and Devices*, 17, 100217. <https://doi.org/10.1016/J.MEDNTD.2023.100217>
- Abrahamian, Yervand (1401). Iran between two revolutions, translated by Ahmad Golmohammadi, Mohammad Ebrahim Fatahi, Tehran: NI. [in persian]
- Adu-Gyamfi, S., Brenya, E., Gyasi, R. M., Abass, K., Darkwa, B. D., Nimoh, M., & Tomdi, L. (2021). A COVID in the wheels of the world: A contemporary history of a pandemic in Africa. *Research in Globalization*, 3. <https://doi.org/10.1016/j.resglo.2021.100043>
- Aerts, E., & Van der Wee, H. (2001). Economic History. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 4102–4108. <https://doi.org/10.1016/B0-08-043076-7/02640-1>
- Akhtar, M. J., Azhar, M., Khan, N. A., & Rahman, M. N. (2023). Conceptualizing social media analytics in digital economy: An evidence from bibliometric analysis. *Journal of Digital Economy*, 2, 1–15. <https://doi.org/10.1016/J.JDEC.2023.03.004>
- Aristizabal-H, G., Goerke-Mallet, P., Kretschmann, J., & Restrepo-Baena, O. J. (2023). Sustainability of coal mining. Is Germany a post-mining model for Colombia? *Resources Policy*, 81. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2023.103358>
- Arthi, V., & Parman, J. (2021). Disease, downturns, and wellbeing: Economic history and the long-run impacts of COVID-19. *Explorations in Economic History*, 79. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2020.101381>
- Artola Blanco, M., & Torregrosa Hetland, S. (2017). Historia económica de Europa: nuevos enfoques, nuevos temas. *Investigaciones de Historia Económica*, 13(3), 151–152. <https://doi.org/10.1016/j.ihe.2017.06.002>
- Barca, S. (2011). Energy, property, and the industrial revolution narrative. *Ecological Economics*, 70(7), 1309–1315. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2010.03.012>
- Basu, K., Jones, E., & Schlicht, E. (1987). The growth and decay of custom: The role of the new institutional economics in economic history. *Explorations in Economic History*, 24(1), 1–21. [https://doi.org/10.1016/0014-4983\(87\)90002-7](https://doi.org/10.1016/0014-4983(87)90002-7)
- Bisin, A., & Verdier, T. (2021). Phase diagrams in historical economics: culture and institutions. *The Handbook of Historical Economics*, 491–522. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00024-1>
- Blaginin, V. A., Goncharova, M. N., & Sokolova, E. V. (2023). Scientometric Analysis of the Use of the Term “Economic Landscape.” *Automatic Documentation and Mathematical Linguistics*, 57(1), 55–67. <https://doi.org/10.3103/S0005105523010053>
- BLINDER, A. S. (1979). the turbulent economic history of 1971–1976. *Economic Policy and the Great Stagflation*, 25–42. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-106160-9.50007-6>
- Cantoni, D., & Yuchtman, N. (2021). Historical natural experiments: Bridging economics and economic history. *The Handbook of Historical Economics*, 213–241. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00016-2>

363 Abstract

- Clark, G. (2014). The Industrial Revolution. *Handbook of Economic Growth*, 2, 217–262. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53538-2.00005-8>
- Constantinescu, M., & Nguyen, A. D. M. (2021). A century of gaps: Untangling business cycles from secular trends. *Economic Modelling*, 100. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2021.105505>
- Corbet, S., Hou, Y., Hu, Y., & Oxley, L. (2022). Did COVID-19 tourism sector supports alleviate investor fear? *Annals of Tourism Research*, 95. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2022.103434>
- de Dios, E. S., & Williamson, J. G. (2015). Deviant Behavior: A Century of Philippine Industrialization. *Sustainable Economic Development: Resources, Environment, and Institutions*, 371–400. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-800347-3.00021-2>
- de la Horra, L. P., Perote, J., & de la Fuente, G. (2022). The impact of economic policy uncertainty and monetary policy on R&D investment: An option pricing approach. *Economics Letters*, 214. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2022.110413>
- Dehnad, Kazem, Gholami Jamkarani, Reza. (1401). An analytical study on the development of financial literacy and financial behavior: a bibliometric approach. *Advances in Finance and Investment*, 3(7), 153-190. [in persian]
- Deng, H., Xu, B., Zhao, Y., & Xu, Y. (2022). Heavy industry priority development strategy and economic growth: The economic logic of the inverted-U theory and economic history explanation. *Structural Change and Economic Dynamics*, 62, 1–8. <https://doi.org/10.1016/j.strueco.2022.04.005>
- Eesavi, Charles (1362). Economic History of Iran, translated by Yaqub Azand, Tehran: Gostareh Publishing House. [in persian]
- Eichengreen, B. (2014). Methodology of economic history as an approach to assessing monetary policy. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 49, 154–155. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2014.09.001>
- Esteves, R., & Geisler Mesevage, G. (2019). Social Networks in Economic History: Opportunities and Challenges. *Explorations in Economic History*, 74. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2019.101299>
- Federico, G. (2021). The economic history of commodity market development. *The Handbook of Historical Economics*, 525–555. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00034-4>
- Fernández-Vázquez, E. (2022). Mine closures and local diversification: Job diversity for coal-mining areas in a post-coal economy. *Extractive Industries and Society*, 12. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2022.101086>
- Foster, J. (2011). Economic Systems. *Philosophy of Complex Systems*, 509–530. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-52076-0.50018-3>
- Geloso, V., & Makovi, M. (2022). State capacity and the post office: Evidence from nineteenth century Quebec. *Journal of Government and Economics*, 5, 100035. <https://doi.org/10.1016/j.jge.2022.100035>
- Godden, C. (2015). Economic History. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences: Second Edition*, 51–54. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.62109-8>
- Gustafsson, M. T., Rodriguez-Morales, J. E., & Dellmuth, L. M. (2022). Private adaptation to climate risks: Evidence from the world's largest mining companies. *Climate Risk Management*, 35. <https://doi.org/10.1016/j.crm.2021.100386>

Abstract 364

- Hamidah, I., Pawinanto, R. E., Mulyanti, B., & Yunas, J. (2021). A bibliometric analysis of micro electro mechanical system energy harvester research. *Helijon*, 7(3), e06406. <https://doi.org/10.1016/J.HELION.2021.E06406>
- Hashino, T., & Otsuka, K. (2013). Cluster-based industrial development in contemporary developing countries and modern Japanese economic history. *Journal of the Japanese and International Economies*, 30, 19–32. <https://doi.org/10.1016/j.jjie.2013.09.001>
- Hendricks, T. W., & Kempa, B. (2009). The credit channel in U.S. economic history. *Journal of Policy Modeling*, 31(1), 58–68. <https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2008.08.004>
- Hopcroft, R. L. (2016). QUANTITATIVE GROWTH AND ECONOMIC DEVELOPMENT THROUGH HISTORY. In *The Sociology of Development Handbook* (1st ed., pp. 597–619). University of California Press.
- Hubacek, K., & Van Den Bergh, J. C. J. M. (2006). Changing concepts of ‘land’ in economic theory: From single to multi-disciplinary approaches. *Ecological Economics*, 56(1), 5–27. <https://doi.org/10.1016/J.ECOLECON.2005.03.033>
- Jaworski, T. (2020). Specification and structure in economic history. *Explorations in Economic History*, 77. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2020.101343>
- JOHNS, C. D. (1921). THE RELATION OF ECONOMICS TO HISTORY. *The Southwestern Political Science Quarterly*, 1(4), 372–379. <https://doi.org/10.2307/1945905>
- Johnson, N. D., & Koyama, M. (2017a). States and economic growth: Capacity and constraints. *Explorations in Economic History*, 64, 1–20. <https://doi.org/10.1016/J.EEH.2016.11.002>
- Johnson, N. D., & Koyama, M. (2017b). States and economic growth: Capacity and constraints. *Explorations in Economic History*, 64, 1–20. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2016.11.002>
- Kander, A., & Stern, D. I. (2014). Economic growth and the transition from traditional to modern energy in Sweden. *Energy Economics*, 46, 56–65. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2014.08.025>
- Kholodilin, K. A., Limonov, L. E., & Waltl, S. R. (2021). Housing rent dynamics and rent regulation in St. Petersburg (1880–1917). *Explorations in Economic History*, 81. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2021.101398>
- Komisarow, S. (2017). Public health regulation and mortality: Evidence from early 20th century milk laws. *Journal of Health Economics*, 56, 126–144. <https://doi.org/10.1016/j.jhealeco.2017.07.010>
- Koyama, M. (2022). Introduction to the special issue on culture, institutions, and religion in economic history. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 201, 105–114. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2022.07.015>
- Lambton, Anne Catherine Swainford (2014). Malik and Zare in Iran, translated by Manouchehr Amiri, Tehran: Scientific and Cultural Publishing Company. [in persian]
- Langlois, R. N. (2017a). The institutional approach to economic history: Connecting the two strands. *Journal of Comparative Economics*, 45(1), 201–212. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2016.04.004>
- Langlois, R. N. (2017b). The institutional approach to economic history: Connecting the two strands. *Journal of Comparative Economics*, 45(1), 201–212. <https://doi.org/10.1016/J.JCE.2016.04.004>

365 Abstract

- Mazari, Adnan (1348). Economic and social history of Iran and Iranians from the beginning to Safavid era, Tehran: Dehkhoda Bookstore Publications. [in persian]
- Margo, R. A. (2021). The economic history of economic history: The evolution of a field in economics. *The Handbook of Historical Economics*, 3–16. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00009-5>
- McCoy, D. R. (1980). Jefferson and Madison on Malthus: Population Growth in Jeffersonian Political Economy on JSTOR. *The Virginia Magazine of History and Biography*, 88, 259–276. https://www.jstor.org/stable/4248405?searchText=Thomas%20Malthus%20Economic%20History&searchUri=%2Faction%2FdobasicSearch%3FQuery%3DThomas%2BMalthus%2BEconomic%2BHistory&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv%2Fcontrol&refreqid=fasty-default%3A827260e012097b056ffcb9a4960339
- Mokyr, J. (2018a). The past and the future of innovation: Some lessons from economic history. *Explorations in Economic History*, 69, 13–26. <https://doi.org/10.1016/J.EEH.2018.03.003>
- Mokyr, J. (2018b). The past and the future of innovation: Some lessons from economic history. *Explorations in Economic History*, 69, 13–26. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2018.03.003>
- Moreno-Cruz, J., & Taylor, M. S. (2017). An energy-centric theory of agglomeration. *Journal of Environmental Economics and Management*, 84, 153–172. <https://doi.org/10.1016/j.jeem.2017.02.006>
- Murdayanti, Y., & Khan, M. N. A. A. (2021). The development of internet financial reporting publications: A concise of bibliometric analysis. *Helijon*, 7(12), e08551. <https://doi.org/10.1016/J.HELION.2021.E08551>
- Naderipour, A., Abdul-Malek, Z., Ahmad, N. A., Kamyab, H., Ashokumar, V., Ngamcharussrivichai, C., & Chelliapan, S. (2020). Effect of COVID-19 virus on reducing GHG emission and increasing energy generated by renewable energy sources: A brief study in Malaysian context. *Environmental Technology and Innovation*, 20. <https://doi.org/10.1016/j.eti.2020.101151>
- Nicholas, & Tom. (2003). Why Schumpeter was Right: Innovation, Market Power, and Creative Destruction in 1920s America. *The Journal of Economic History*, 63(4), 1023–1058. https://ideas.repec.org/a/cup/jechis/v63y2003i04p1023-1058_00.html
- Norcliffe, G. (2019). Technological Change. *International Encyclopedia of Human Geography, Second Edition*, 187–192. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102295-5.10136-2>
- Ogilvie, S., & Carus, A. W. (2014). Institutions and Economic Growth in Historical Perspective. *Handbook of Economic Growth*, 2, 403–513. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53538-2.00008-3>
- Olson, J. S., & Wladaver-Morgan, S. (1992). *Dictionary of United States economic history*. 667.
- Otrachshenko, V., Popova, O., Nikolova, M., & Tyurina, E. (2022). COVID-19 and entrepreneurship entry and exit: Opportunity amidst adversity. *Technology in Society*, 71. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.102093>
- Petroshevski, A.P., Yan, Smith, John Mason (2016). The book of socio-economic history of Iran during the Mongol period. Translated by Dr. Yaqub Azhand, Tehran: Information Publications. [in persian]
- Rosenberg, N. (1974). Karl Marx on the Economic Role of Science. <Https://Doi.Org/10.1086/260230>, 82(4), 713–728. <https://doi.org/10.1086/260230>

Abstract 366

- Schmölders, G. (1961). Historismus: Gustav Schmoller (1838–1917). *Geschichte Der Volkswirtschaftslehre*, 72–80. https://doi.org/10.1007/978-3-663-04188-7_10
- Seip, K. L., & McNown, R. (2013). Monetary policy and stability during six periods in us economic history: 1959-2008: A novel, nonlinear monetary policy rule. *Journal of Policy Modeling*, 35(2), 307–325. <https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2012.03.004>
- Seltzer, A. J., & Hamermesh, D. S. (2018). Co-authorship in economic history and economics: Are we any different? *Explorations in Economic History*, 69, 102–109. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2018.04.001>
- Shen, J., Selover, D. D., Li, C., & Yousefi, H. (2022). An ocean apart? The effects of US business cycles on Chinese business cycles. *International Review of Economics and Finance*, 82, 677–698. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2022.07.014>
- Shertzer, A., Twinam, T., & Walsh, R. P. (2022). Zoning and segregation in urban economic history. *Regional Science and Urban Economics*, 94. <https://doi.org/10.1016/j.regsciurbeco.2021.103652>
- Solow, R., Solow, & Robert. (1985). Economic History and Economics. *American Economic Review*, 75(2), 328–331. <https://econpapers.repec.org/RePEc:aea:aecrev:v:75:y:1985:i:2:p:328-31>
- Spengler, J. J. (1959). Adam Smith's Theory of Economic Growth: Part II. *Southern Economic Journal*, 26(1), 1. <https://doi.org/10.2307/1055862>
- Stockwell, T. (2023). Should models of monetary policy asymmetry include interaction terms? *The Journal of Economic Asymmetries*, 27, e00300. <https://doi.org/10.1016/J.JECA.2023.E00300>
- Szmrecsányi, T. (2009). Periodization Problems in the Economic History of Science and Technology. *Investigaciones de Historia Económica*, 5(15), 47–73. [https://doi.org/10.1016/s1698-6989\(09\)70119-5](https://doi.org/10.1016/s1698-6989(09)70119-5)
- Szostak, R. (2006). Economic history as it is and should be: Toward an open, honest, methodologically flexible, theoretically diverse, interdisciplinary exploration of the causes and consequences of economic growth. *Journal of Socio-Economics*, 35(4), 727–750. <https://doi.org/10.1016/j.socloc.2005.11.006>
- Taalbi, J. (2017). What drives innovation? Evidence from economic history. *Research Policy*, 46(8), 1437–1453. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2017.06.007>
- Thistle, J. (2016). Forgoing full value? Iron ore mining in Newfoundland and Labrador, 1954-2014. *Extractive Industries and Society*, 3(1), 103–116. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2015.12.006>
- Uebel, M., & Ritschl, A. (2009). Stock markets and business cycle comovement in Germany before World War I: Evidence from spectral analysis. *Journal of Macroeconomics*, 31(1), 35–57. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2007.08.012>
- Wietzke, F. B. (2015). Long-term consequences of colonial institutions and human capital investments: Sub-national evidence from Madagascar. *World Development*, 66, 293–307. <https://doi.org/10.1016/J.WORLDDEV.2014.08.010>
- Williamson, H. F. (1944). What Is Economic History: Comment . *The Journal of Economic History*, 4, 25–25.

مروری بر تولیدات علمی در حوزه تاریخ اقتصادی (۱۹۹۹-۲۰۲۳): یک مطالعه علم‌سنجی

*امیر کریمی

**کوروش فتحی

چکیده

حوزه تاریخ اقتصادی شاخه‌ای از علم تاریخ است که قبل از قرن بیستم کمتر مطالعه می‌شده ولی در سال‌های اخیر از طرف پژوهشگران موردنویجه قرار گرفته است؛ بنابراین لزوم انجام تحقیقات علم‌سنجی برای شناخت بهتر و سامانمند تر پژوهش‌های این حوزه ضروری می‌نمایاند، در این راستا هدف از تحقیق پیشرو و تحلیل و مصوّرسازی تولیدات علمی حوزه تاریخ اقتصادی است. روش پژوهش از نوع علم‌سنجی است که با نرم‌افزارهای اکسل و او.اس.ویور صورت گرفته است. جامعه آماری تحقیق ۶۵۱۴ مقاله علمی از پایگاه علمی ساینس دایرکت بین سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۲۳ بود که استخراج شده و مورد تحلیل قرار گرفتند. پس از واردکردن داده‌ها از پایگاه علمی به نرم‌افزار، با تکرار ۸ بار، ۴۱۸ گره، ۱۱ خوش و ۳۲۸۴ پیوند شناسایی شدند. نتایج پژوهش بیانگر آن است که؛ روند انتشار مقالات سعودی است، در میان مجلات، کاوش در تاریخ اقتصادی و در میان کلمات رشد اقتصادی، تاریخ اقتصادی، نوآوری، نهادها، توسعه اقتصادی، رشد، سرمایه انسانی و مهاجرت از نظر تکرار سرآمد هستند. مقوله‌های رشد اقتصادی، توسعه، موسسه، مقررات، سودمندی و چرخه کسب‌وکار موضوعاتی هستند که در عین محبوبیت فراوان، دیگر در این گرایش همچون دهه

* دانشجوی دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام، دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)، amirkarimzanjani1379@gmail.com

** استادیار گروه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان پردیس حکیم فردوسی البرز، k.fathi@cfu.ac.i

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۵، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۸

اخیر چندان موردنویجه نیستند و مقوله‌های سیاست‌های پولی، انرژی، معدن کاری، منابع طبیعی، ظرفیت دولتی و کووید-۱۹ جزو داغترین مقولات بودند.

کلیدواژه‌ها: علم تاریخ، تاریخ اقتصادی، علم سنجی، نقشه علمی.

۱. مقدمه

چرا برخی از کشورها ثروتمند و برخی دیگر فقیر هستند؟ چه زمانی نابرابری باعث بروز تعارضات اجتماعی می‌شود؟ بحران‌های مالی چگونه به وجود می‌آیند؟ چرا برخی از شرکت‌ها موفق‌تر از دیگران هستند؟ این‌ها سؤالاتی هستند که در تاریخ اقتصادی به آن‌ها پاسخ داده می‌شود. تاریخ اقتصادی، شاخه‌ای از تاریخ‌نگاری است که به تاریخ و توسعه نظام‌های اقتصادی و به طور گسترده‌تر به بررسی جنبه‌های اقتصادی جوامع تاریخی می‌پردازد (Williamson, 1944).

چشم‌انداز تاریخی درک چنین سؤالاتی را آسان‌تر می‌کند.

تمرکز مطالعات در تاریخ اقتصادی بر تولید، توزیع و مصرف در زمان گذشته، از جمله پیش‌شرط‌های اجتماعی و نهادی اقتصادی زندگی اجتماعی آن‌هاست (Hopcroft, 2016). در یک بررسی کلی زمینه‌های خاص مورد علاقه در این حوزه عبارت‌اند از چارچوب کارآفرینی، کار زنان و مردان، تغییر الگوهای مصرف، پایه‌های دولت رفاه، تاریخ‌اندیشه اقتصادی، اثرات جهانی‌شدن بر کشورهای کم‌درآمد و پیامدهای اقلیمی رشد. در واقع، تاریخ اقتصادی نه شاخه‌ای از اقتصاد و نه شاخه‌ای از تاریخ فکری مربوط به تاریخ‌اندیشه اقتصادی است. در یک اصطلاح اساسی و مورد قبول، تاریخ اقتصادی مطالعه تاریخی جنبه‌های اقتصادی وجود انسان است. گستره فکری وسیع این رشتہ، آن را قادر می‌سازد تا فراتر از موضوعات صرفاً اقتصادی گسترش یابد و از جمله، نابرابری، استانداردهای زندگی، رفاه، تحول اجتماعی، علم، فناوری و آموزش را در نظر بگیرد. این علم با تمرکز بر وجود بشر در دنیای نوآوری، رشد و توسعه، رشتهدای است که اصول اصلی آن دارای ابعاد انسانی-اجتماعی قدرتمندی است (Godden, 2015). با تأملی بیشتر در مفهوم تاریخ اقتصادی می‌توان دریافت که تاریخ مطالعه وقایع است و اقتصاد مطالعه الگوها است؛ اقتصاددانان به دنبال شباهت‌های رویدادهای مختلف می‌گردند و می‌پرسند که آیا از یک نظریه یا مدل اقتصادی خاص حمایت می‌کنند یا خیر (JOHNS, 1921; Sollow et al., 1985). مطالعه اقتصاد به مردم کمک می‌کند تا دنیای اطراف خود را درک کنند، آن‌ها را قادر می‌سازد تا مردم، کسب‌وکارها، بازارها و دولت‌ها را بفهمند و بنابراین بهتر به تهدیدها و فرصت‌هایی که با تغییر اوضاع ظاهر می‌شوند، پاسخ دهند. رشتهدای اقتصاد در

دنیایی دائماً در حال تغییر موقعیت خوبی دارند، زیرا دارای مهارت‌های حل مسئله و تحلیلی هستند که به آن‌ها امکان می‌دهد در مسیرهای شغلی مختلفی موفق شوند.

مطالعات تاریخ و اقتصاد زمانی ارتباط نزدیکی باهم داشتند. اقتصاددان و فیلسوف اسکاتلندي آدام اسمیت (Spengler, 1959; Adam Smith) (90-1723) اقتصاددان و جمعیت شناس انگلیسی، توماس مالتوس (Thomas Malthus) (1766-1834) (McCoy, 1980) و اقتصاددان و فیلسوف آلمانی کارل مارکس (Karl Marx) (Rosenberg, 1974) (83-1818) همگی اقتصاددانان سیاسی بودند که داده‌های تاریخی را در تحلیل‌های خود گنجانده بودند. یک مکتب اقتصادی تاریخی، که تلاش می‌کرد تا وضعیت اقتصادی یک ملت را در چارچوب کل تجربه تاریخی آن درک کند، در اواخر قرن نوزدهم در آلمان توسعه یافت و با شخصیت‌هایی مانند گوستاو فون اشمولر (Gustav von Schmoller) (Schmölders, 1961) (1838-1917) مرتبط بود. اقتصاددانان تاریخی در واکنش به دکترین تجارت آزاد اقتصاددانان بریتانیایی، استدلال کردند که هیچ قوانین اقتصادی معتبر جهانی وجود ندارد و هر کشور باید مسیر اقتصادی خود را مشخص کند. تاریخ اقتصادی یک راه برای آزمایش نظریه فراهم می‌کند.

در دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۴۰، جوزف شومپتر (Joseph Schumpeter) بر اهمیت نوآوری فن‌آوری برای رشد اقتصادی تأکید کرد و عبارت «تخرب خلاق» را برای توصیف چگونگی رشد ناشی از تمایل کارآفرینان و شرکت‌ها به دور اندختن فناوری‌های قدیمی و نوآوری ابداع کرد (Nicholas & Tom, 2003). جدای از ایجاد کمیته بین‌المللی تاریخ قیمت، دو ابتکار نوآورانه مهم در طول دوره بین‌الملل انجام شد، همچنان به‌طور قابل توجهی بر تاریخ‌نگاری اقتصادی پس از جنگ تأثیر می‌گذارد. اولین موردی که باید به آن اشاره کرد، پژوهه جاه‌طلبانه انتشار کتاب تاریخ اقتصادی کمبریج اروپا چند جلدی است که توسط یک گروه بزرگ و بین‌المللی از محققان واجد شرایط نوشته شده است. در سوی دیگر نیز ایجاد ژورنال فرانسوی سالنامه تاریخ اقتصادی و اجتماعی (Annales d'histoire économique et sociale) در سال ۱۹۲۹ توسط مارک بلوخ (Mark Bloch) (1886-1944) و لوئیسن فور (Lucien Faure) (1878-1956) دومین رویداد مهم بود. این دو بنیان‌گذار جاه‌طلبی داشتند که نوع جدیدی از تاریخ اجتماعی و اقتصادی را با تمرکز بر زندگی روزمره مادی تشویق کنند و با ادغام علوم اجتماعی این نوع تاریخ را واقعاً بین‌رشته‌ای کنند (Aerts & Van der Wee, 2001). بنابراین اقتصاد به تاریخ اقتصادی نیاز دارد و بنابراین، اقتصاددانان دانشگاهی باید با گذشته اقتصادی ما درگیر شوند تا نسل بعدی

اقتصاددانان را آماده کنند. تاریخچه اقتصادی در آموزش اقتصاددانان تجارتی بخش خصوصی و متخصصان سیاست عمومی به طور یکسان حیاتی است.

باین حال، این علم تمرکز خود را به سمت مشکلات اقتصادی ناشی از جنگ، مانند جنگ و تورم پس از جنگ یا به سمت بحرانی شدن مشکلات در طول دهه سی، مانند هرج و مرد ناشی از بحران جهانی، تغییر داد. از نظر مورخان اقتصادی، استفاده از آمارهای تاریخی می‌تواند به تعقیق تحلیل در هر دو مورد کمک شایانی کند (Aerts & Van der Wee, 2001).

تاریخ اقتصاد جهان از سال ۱۸۰۰ تا حد زیادی یکی از نحوه سازگاری نظام اقتصادی بین الملل با شوک نامتقارن چشمگیر که انقلاب صنعتی بود، بوده است. انتقال به رشد اقتصادی مدرن، نظامی را ایجاد کرد که در نهایت کج رو بود. فناوری‌های جدید تولید انرژی بر از بریتانیا سرچشمه گرفت و با تأخیری کوتاه به اروپای غربی و آمریکای شمالی گسترش یافت. درنتیجه، شکاف درآمد سرانه بین غرب و بقیه افزایش یافت. فناوری‌های جدید به بریتانیا، آلمان، ایالات متحده و دیگر رهبران صنعتی مزیت نسبی قدرتمندی در تولید نسبت به اقتصادهای پیرامونی، مانند آسیا، داد. این مزیت نسبی به طور فزاینده‌ای در قرن نوزدهم محقق شد، زیرا نرخ حمل و نقل اقیانوسی کاهش یافت، کanal سوئز باز شد، راه آهن‌ها بندر را به داخل کشور متصل کردند، صلح جهانی حاکم شد و رژیم‌های استاندارد طلای تجارت را شکوفا کردند. در نتیجه این مبادله هم چالش‌ها و هم فرصت‌هایی را برای اطرافیان ایجاد کرد (Dios & Williamson, 2015).

در حدود سال ۱۷۸۰ انقلاب صنعتی در انگلستان رخ داد و دنیای مدرن متولد شد. درآمد سرانه در حدود سال ۱۸۲۰ شروع به رشد پایدار در گروهی از کشورها کرد. در ۲۰۰ سال گذشته، در خوش‌شانس‌ترین کشورها، درآمد سرانه واقعی ۱۰ تا ۱۵ برابر افزایش یافت؛ بنابراین انقلاب صنعتی نشان‌دهنده تنها رویداد بزرگ تاریخ اقتصاد جهان است، تغییر بین دو نظام اقتصادی اساساً متفاوت. معماً این است که چرا این اتفاق فقط در سال ۱۷۸۰ رخ داد و چرا در یک کشور جزیره‌ای کوچک در سواحل شمال غربی قاره اروپا رخ داد. در یک سطح تحولی که انقلاب صنعتی نشان می‌دهد بسیار ساده است (Clark, 2014).

باین حال، تغییرات فناورانه به طور یکنواخت به دست نمی‌آیند، بلکه در اطراف مجموعه‌های بهم پیوسته نوآوری‌ها با یک نوآوری کلیدی که مجموعه‌ای از نوآوری‌های مرتبط را آغاز می‌کند که در مجموع اقتصاد و جامعه را تغییر می‌دهند، خوشبندی می‌شوند. متأسفانه، بحث‌های قابل توجهی بر سر تفسیر این جهش‌های فناورانه وجود دارد، به طوری که

برخی از مورخان اقتصادی آن‌ها را در فواصل زمانی دلخواه می‌بینند و ارتباط ضعیفی با چرخه‌های تجاری دارند، درحالی که دیگران می‌بینند که موج‌های طولانی توسعه اقتصادی توسط صنایع پیشران کلیدی ایجاد می‌شود که باعث رونق اقتصادی می‌شوند و با انسباط و سپس انقباض منقبض می‌شوند. سردرگمی بیشتر از تاریخ‌های رقابتی مرتبط با این امواج ناشی می‌شود. با این وجود، آن‌ها به عنوان راهی برای سازماندهی مجموعه‌های بزرگی از داده‌های اقتصادی عمل می‌کنند (Norcliffe, 2019). بنابراین، در سطح عمیق‌تر، تمام رشد مدرن ظاهراً از این افزایش غیرقابل توضیح در کارایی اقتصادی ناشی می‌شود، زیرا محصول افزایش دانش در مورد فرآیندهای تولید است. به نحوی پس از سال ۱۷۸۰ سرمایه‌گذاری در چنین دانشی افزایش یافت یا تحقیق در ایجاد نوآوری بسیار مؤثرتر شد.

در این دوران کشورها در موارد زیر به ۹ گروه تقسیم می‌شوند. اول، سه رهبر صنعتی سنتی وجود دارد: بریتانیا، آلمان و ایالات متحده. در مرحله بعد، کشورهای صنعتی غنی دیگری در هسته اروپا قرار دارند: بلژیک، فرانسه، لوکزامبورگ، هلند و سوئیس. سومین گروه میانی که بین هسته و پیرامون اروپا قرار دارد، شامل سه کشور اسکاندیناوی است، درحالی که چهارمین، پیرامون اروپا، شامل سایر کشورهای اروپایی در جنوب و شرق است. اقتصادهای مهاجرنشین استرالیا، کانادا و نیوزلند گروه پنجم را تشکیل می‌دهند. چهار گروه باقی‌مانده عبارت‌اند از خاورمیانه و شمال آفریقا، آسیا، آفریقای جنوب صحرا و آمریکای لاتین به علاوه دریای کارائیب (ازین پس آمریکای لاتین) (de Dios & Williamson, 2015). در اقتصاد متعدد، نظریه و تاریخ به عنوان حوزه‌های جداگانه در نظر گرفته می‌شوند، اما به طور عجیب، انتظار می‌رود که اولی ما را در مورد دومی روشن کند. اقتصاددانان کاربردی از روش‌های غیرعلمی برای اتصال آن‌ها استفاده می‌کنند. در اینجا بحث شده است که با توجه به اینکه ما با ساختارهای پیچیده سروکار داریم، نظریه‌ای که در تاریخ گنجانده نشده است، نظریه‌ای است که می‌تواند اطلاعات کمی درباره پدیده‌های اقتصادی به ما بدهد. نظام‌های اقتصادی به دلیل بازتابی بودنشان متفاوت هستند (Foster, 2011).

در این میان، تحقیقات علم سنجی در تاریخ اقتصادی به چند دلیل ارزشمند است؛ زیرا یک تجزیه و تحلیل جامع و عینی از چشم انداز فکری ارائه می‌دهند و محققان، موسسات و کشورهای کلیدی را که در این زمینه مشارکت دارند، شناسایی می‌کنند. علاوه بر این، این نوع از تحقیقات به درک روندها، الگوها و پویایی تحقیقات تاریخی اقتصادی کمک فراوانی می‌کند. تجزیه و تحلیل علم سنجی امکان ارزیابی تأثیر پژوهش، شناسایی تأثیر و اهمیت مقالات،

نویسنده‌گان یا مجلات تحقیقاتی خاص، شناسایی شکاف‌های تحقیقاتی، گرایش‌های تحقیقاتی آینده را با تجزیه و تحلیل ادبیات موجود و حوزه‌هایی با تحقیقات محدود یا بدون تحقیق هدایت و شناسایی می‌کند. همچنین محققان را قادر می‌سازد تا همکاری‌ها را تقویت کنند، تحقیقات بین‌رشته‌ای را ارتقا دهند و به رדיابی روندهای تحقیقاتی و موضوعات در حال ظهور، شناسایی خوش‌های تحقیقاتی در حال تحول، موضوعات داغ و موضوعات تحقیقاتی در حال ظهور کمک می‌کند که منجر به بهبود نتایج تحقیقات و تصمیم‌گیری آگاهانه می‌شود.

۱.۱ پیشینهٔ پژوهش

با توجه به اینکه مقاله‌ای مشابه تحقیق حاضر انجام‌نشده است به تعدادی از مقالات مروری این حوزه اشاره می‌شود که می‌تواند در درک موضوع یاری‌رسان خوانندگان باشد.

مقاله «تغییر مفاهیم «زمین» در نظریه اقتصادی: از رویکردهای تک به چند رشته‌ای» که توسط هوباچک و ون دن برگ (Hubacek & Van Den Bergh) (۲۰۰۶) نوشته شده بود، نشان داد که نقش زمین در نظریه اقتصادی، هم از منظر مفهومی و هم از منظر تاریخی بررسی شده است. زمین به طرق مختلف در نظریه‌های اقتصادی گنجانده شده است. در اصل، زمین مورد استفاده کشاورزی انگیزه اصلی برای برخورد اقتصادی با زمین بود. این به تدریج با دیگر دسته‌بندی‌های کاربری زمین گسترش یافت. تئوری اقتصادی نوکلاسیک توجه کمتری به کاربری اراضی نشان می‌دهد و عموماً زمین را به عنوان یک عامل تولید اهمیت نسبتاً کمی در نظر می‌گیرد. با این وجود، زیر زمینه‌های تخصصی در اقتصاد مانند اقتصاد منطقه‌ای و شهری، تقاضا برای تحلیل فضایی صریح از جمله ملاحظات کاربری زمین را برآورده کردند. توجه به مشکلات محیطی و منابع، دیدگاه‌ها و مفهوم‌سازی‌های جدیدی از زمین را در تحلیل اقتصادی برانگیخته شده است (Hubacek & Van Den Bergh, 2006).

پژوهش جانسون و کویاما (Johnson & Koyama) (۲۰۱۷) در مورد «ایالات و رشد اقتصادی: ظرفیت و محدودیت‌ها» خاطرنشان می‌کند که ظرفیت دولت به یکی از مفاهیم موربدیث در اقتصاد توسعه و اقتصاد سیاسی تبدیل شده است و مطالعه تاریخ اقتصادی بیش‌های حیاتی را در مورد فرآیندی ارائه می‌کند که از طریق آن دولت‌های مدرن «ظرفیت دولتی» را به دست آورده‌اند. با ارزیابی فرآیند دولت سازی در طیف وسیعی از کشورهای مختلف در اروپا و آسیا، می‌توان رابطه بین ظرفیت دولت و رشد اقتصادی را از حالت فشرده خارج کند (Johnson & Koyama, 2017a).

ماکیر (Mokyr, ۲۰۱۸) در مقاله «گذشته و آینده نوآوری: چند درس از تاریخ اقتصادی» در مورد رکود اقتصادی جهان غرب نتیجه می‌گیرد که همان‌طور که تاریخدانان اقتصادی همه می‌دانند، برای ۹۷٪ یا بیشتر از تاریخ ثبت شده، وضعیت ثابت به خوبی پویایی بلندمدت اقتصاد جهانی را توصیف می‌کند. رشد آهسته، متناوب و برگشت‌پذیر بود. انقلاب صنعتی در دوره‌ای از رشد اقتصادی پایدار بود. وی تحلیل ترمزهای رشد اقتصادی قبل از انقلاب صنعتی و بررسی چگونگی رها شدن آن‌ها را یکی از راههای حل این رکود می‌داند. هنگامی که این مکانیسم‌ها شناسایی شدند، می‌توانیم به تاریخچه اقتصادی چند دهه گذشته نگاهی بیندازیم و ارزیابی کنیم که احتمال ادامه رشد چقدر است. پاسخی که من می‌دهم ساده است: هیچ دلیل فناورانه برای کند شدن رشد رفاه اقتصادی وجود ندارد، اگرچه ممکن است مؤسسه‌سازی در برخی زمینه‌ها به نگرانی جدی در مورد پایداری رشد تبدیل شوند (Mokyr, 2018a).

یافته‌های بلاگینین و همکارانش (Blaginin et al., 2023) در «تجزیه و تحلیل علم سنجی استفاده از اصطلاح «چشم‌انداز اقتصادی» نشان داد که موضوعات انتشارات نویسنده‌گان فدراسیون روسیه از منتخبی که ما در حال مطالعه آن هستیم، بیشتر نظری و پیچیده است و با حوزه‌های عمل محور جهان مرتبط نیست. از آنجایی که نتایج فعالیت‌های علمی باید مورد تقاضای عموم باشند و درنتیجه برای توسعه حوزه علمی مربوطه قابل استفاده باشند، لازم است تعداد انتشارات در موضوعات متمرک‌تر مرتبط با اصطلاح چشم‌انداز اقتصادی و تأثیرگذاری یا حل موضوعی مسائل پیش روی جامعه افزایش یابد (Blaginin et al., 2023).

تلاش‌های مشابهی هم در تاریخ ایران صورت گرفته است اگرچه جنبه آماری و نرم‌افزار محوری کمتری نسبت به تحقیق حاضر دارند. کتاب تاریخ اقتصادی و اجتماعی ایران و ایرانیان تألیف عدنان مزارعی (۱۳۴۸) که تاریخ اقتصادی تمدن‌های اولیه، دوران ایران باستان، ساسانیان، دوره مقدونی و یونانی، ایرانیان شرقی و اشکانیان، جهان عرب و اسلام، بازگشت به تمدن، تسلط ترک‌ها و تاتارها و عصر صفویه همه در این کتاب آمده است. کتاب تاریخ اقتصادی ایران از چارلن عیسوی (۱۳۶۲)، به مباحثی همچون: ساخت اجتماعی، تجارت داخلی، حمل و نقل، کشاورزی، صنعت، نفت و مالیه در تاریخ ایران می‌پردازد. کتاب مالک و زارع در ایران نوشته لمبتون (۱۳۹۴)، بر نقش مهمی که تعامل روساهای در تعیین ثبات و درآمد دولت دارد تأکید می‌کند، همچنین تاریخچه مدیریت درآمد و مالکیت اموال از اسلام تا امروز در این کتاب آمده است. پتروشفسکی و همکارانش (۱۳۶۶) نیز در کتاب تاریخ اجتماعی-اقتصادی ایران در دوره مغول، به روایت صعود و سقوط وضعیت اجتماعی و اقتصادی ایران دوره‌ی

ایلخانان و مغول می‌پردازد. با این حال اثر یرواند آبراهامیان (۱۴۰۱) با عنوان دارای رویکردی کاملاً علمی به اقتصاد تاریخ ایران معاصر می‌باشد که در توجه به عوامل اقتصادی، طبقه کارگر، عدم توازن اقتصادی و تحلیل آماری و مستند سیاست‌های اقتصادی متجلی شده است. در میان تحقیقات نیز، دهناد و جمکرانی (۱۴۰۱) در تحقیقی با موضوع بررسی سیر تحول سوداگری و رفتار مالی به این نتیجه رسیدند که در ابتدا، محققان بر روی عوامل جمعیت‌شناختی و اقتصادی-اجتماعی تمرکز کردند، اما بعداً این حوزه گسترش یافت و موضوعاتی مانند ساختارهای رفتاری و روان‌شناختی را که بر رفتار مالی تأثیر می‌گذارند، در بر گرفت.

۲.۱ طرح مسئله

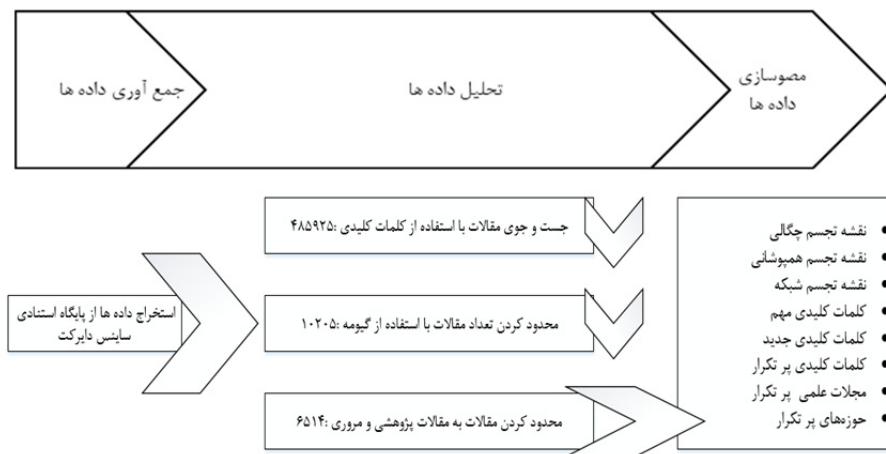
از یک طرف اهمیت مقالات علمی و از طرفی دیگر آگاهی از عرصه‌های جدید آموزش تاریخ با اقتصاد ما را ملزم می‌کند تا به علم‌سنجی روی‌آوریم؛ بنابراین هدف از پژوهش حاضر تحلیل و مصوّر سازی تولیدات علمی حوزه «تاریخ اقتصادی» به روش علم‌سنجی است و بر این اساس سوالات پژوهش حاضر ارائه می‌شود:

۱. نقشه مصورسازی تحقیقات علمی و حوزه‌های جدید و داغ پژوهشی حوزه تاریخ اقتصادی چگونه است؟ تأثیرگذارترین نشریات در این حوزه کدام است و الگوهای همکاری نویسنده‌گان و مؤسسات در این زمینه چیست؟
۲. الگوهای استنادی و شبکه‌های استنادی در حوزه تاریخ اقتصادی چیست و این شبکه‌ها چگونه ساختار دانش و بین‌رشته‌ای بودن این حوزه را منعکس می‌کنند؟
۳. روندهای پژوهشی در حال ظهور و شکاف‌های موجود در ادبیات تاریخ اقتصادی چیست و چه زمینه‌هایی بالقوه نیاز به بررسی بیشتر دارد؟

۳.۱ روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع علم‌سنجی بوده و دارای رویکردی کاربردی است. اگرچه دامنه این روش بسیار وسیع است ولی در این پژوهش بیشتر تحلیل ارتباطات بین کلمات کلیدی یا تجزیه و تحلیل داده‌ها در این روش بر اساس تکرار کلیدواژه‌ها می‌باشد که داده‌ها علمی را از پایگاه‌های علمی دریافت کرده و بر اساس آن، اطلاعات علمی را ارائه می‌نماید. جامعه آماری پژوهش تمامی مقالات مرتبط با عنوان «تاریخ اقتصادی» در پایگاه علمی ساینس دایرکت (science Direct) که پایگاهی جامع و فراگیر بود. در ابتدا با جست‌وجوی کلمه کلیدی تاریخ

اقتصادی تعداد زیادی از مقالات علمی نمایش داده شد، در وهله بعد با محدود کردن جستجو و قرار دادن کلمه کلیدی در گیومه تعداد مقالات به ۱۰۲۰۵ کاهش یافت و با محدود کردن به مقالات پژوهشی و مروری تنها ۶۵۱۴ مقاله در قالب ۴۲ فایل آر آی اس (RIS) در بازه زمانی ۱۹۹ تا ۲۰۲۳ استخراج شده و به برنامه‌های مورداستفاده وارد شدند (شکل ۱). داده‌های استخراج شده در نهایت با استفاده از نرمافزار اکسل (Excel) و وی.او.اس ویوور (VOSviewer) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

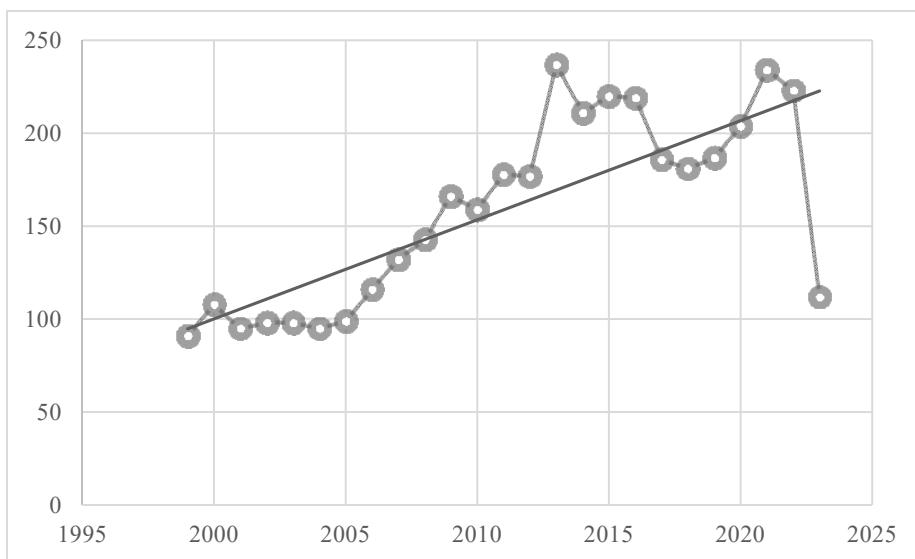
شکل ۱. استراتژی جستجو در پایگاه داده

وی.او.اس ویوور به طور فزاینده‌ای در مطالعات کتاب‌سنجدی استفاده می‌شود. این نرمافزار توسط ون اک و والتمن (Van Eck and Waltman) (۲۰۱۰) برای تسهیل تولید و نمایش نقشه‌های کتاب‌سنجدی قابل خواندن ایجاد شد. این کار در جمع آوری مطالعات مرتبط، شناسایی موارد مشابه بین انتشاراتی که تحت معیارهای یکسانی قرار می‌گیرند و شناسایی موضوع کلی که در مقالات انتخاب شده وجود دارد، بسیار عالی است. علاوه بر این، وی.او.اس ویوور دارای سه نوع نقشه است: تجسم شبکه (network visualization)، پوشش (overlay visualization) و تجسم چگالی (density visualization). هر دایره در نقشه بصری وی.او.اس ویوور یک عبارت را در غالب دایره و اندازه متن عبارت فعالیت را نشان می‌دهد. دایره بزرگ و متن عباراتی را نشان می‌دهد که در یک فیلد ترجیح داده می‌شوند. فاصله بین دو عبارت

نشان‌دهنده سطح ارتباط بین آن‌هاست. برای این مثال، اگر فاصله بین دو عبارت کم باشد، رابطه بین آن‌ها قوی‌تر است (Hamidah et al., 2021).

۲. یافته‌های پژوهش

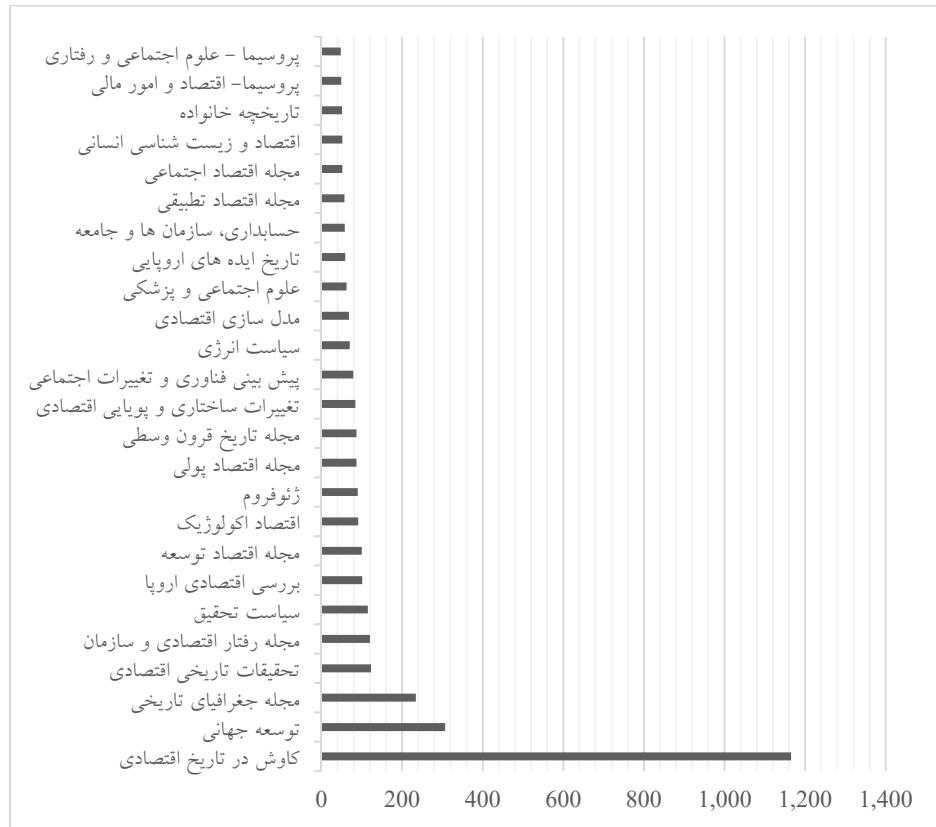
در بخش اول، یافته‌های پژوهش بیشتر جنبه توصیفی داشته و بر نرم‌افزار اکسل، متکی است که در غالب جداول و نمودارهای موجود در آن نرم‌افزار ارائه می‌شود.

نمودار ۱. تعداد مقالات چاپ شده در بازه زمانی موردبررسی

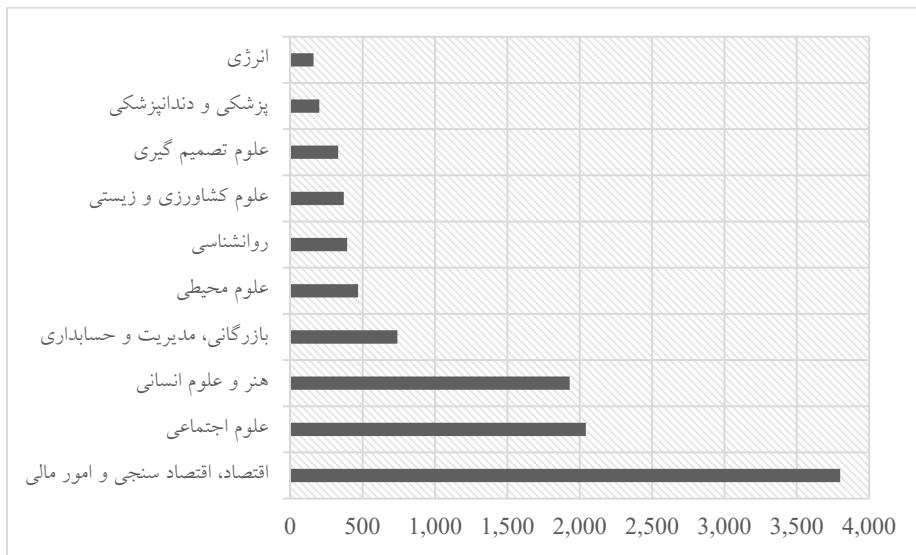
بر اساس نمودار ۱، تعداد مقالات چاپ شده در این حوزه تقریباً دارای شیب ملائم صعودی است، اگرچه دارای نظم خاصی نیست. در میان سال‌های موردبررسی سال ۲۰۱۳ با ۲۳۷ مقاله بیشترین و سال ۱۹۹۹ با ۹۱ مقاله، کمترین تعداد مقاله را به خود اختصاص داده‌اند. سال ۲۰۲۳ هم به دلیل کامل نشدن سال میلادی دارای میانگین پایینی است که از این نظر گمراه‌کننده است. همچنین تنها ۶۱۴ مقاله دارای دسترسی آزاد بودند که بینش‌های ارزشمندی در مورد توسعه اقتصادی و تأثیر سیاست‌های اقتصادی مختلف ارائه می‌دهد.

مروری بر تولیدات علمی در حوزهٔ تاریخ ... (امیر کریمی و کوروش فتحی) ۳۷۷

نمودار ۲. مجلات علمی دارای بیشترین تعداد مقالات

نمودار ۲، نشان می‌دهد که به ترتیب مجلات: کاوش در تاریخ اقتصادی، توسعه جهانی، مجله جغرافیای تاریخی، تحقیقات تاریخی اقتصادی، مجله رفتار اقتصادی و سازمان، سیاست تحقیق، بررسی اقتصادی اروپا، مجله اقتصاد توسعه، اقتصاد اکولوژیک، ژئوفروم، مجله اقتصاد پولی، مجله تاریخ قرون وسطی، تغییرات ساختاری و پویایی اقتصادی، پیش‌بینی فناوری و تغییرات اجتماعی، سیاست انرژی و مدل‌سازی اقتصادی دارای بیشترین فراوانی بودند.

نمودار ۳. حوزه‌های موردتوجه قرارگرفته توسط پژوهشگران

در میان حوزه‌های علمی موردبررسی نیز (نمودار ۳)؛ اقتصاد، اقتصادسنجی و امور مالی بازرگانی، علوم اجتماعی، هنر و علوم انسانی، بازرگانی، مدیریت و حسابداری علوم محیطی، روانشناسی، علوم کشاورزی و زیستی، علوم تصمیم‌گیری پزشکی و دندانپزشکی، انرژی دارای بیشترین مقالات بودند.

بخش دوم یافته‌ها که دارای رویکرد تحلیلی است با نرم‌افزار وی.او.اس ویور ارائه می‌شود. پس واردکردن داده‌ها از پایگاه علمی به نرم‌افزار، با تکرار ۸ بار، ۴۱۸ گره، ۱۴ خوش و ۳۲۸۴ پیوند شناسایی شدند.

جدول ۱.

کلمات کلیدی	تمامی ارتباطات	هم رخدادی
رشد اقتصادی	۱۲۱	۱۳۰
تاریخ اقتصادی	۱۷۴	۱۱۷
نوآوری	۷۲	۷۱
نهادها	۱۰۴	۶۶
توسعه اقتصادی	۸۵	۶۳

مروری بر تولیدات علمی در حوزهٔ تاریخ ... (امیر کریمی و کوروش فتحی) ۳۷۹

کلمات کلیدی	تعداد ارجاعات	هم رخدادی
رشد	۹۱	۴۶
سرمایه انسانی	۶۶	۴۳
مهاجرت	۴۳	۴۲
تاریخ	۴۸	۴۱
نابرابری	۷۱	۴۱
سیاست‌های پولی	۳۰	۴۱
چهانی شدن	۶۲	۳۹
تحصیلات	۵۱	۳۸
افسردگی شدید	۳۰	۳۷
صنعتی سازی	۵۲	۳۷
توسعه	۶۴	۳۶
آمریکای لاتین	۴۹	۳۶
کشاورزی	۵۴	۳۵
مرگ و میر	۴۲	۳۴
پایداری	۲۶	۳۴
آفریقا	۳۹	۳۲
اقتصاد سیاسی	۴۹	۳۲
جنسیت	۳۴	۳۱
ارتفاع	۶۸	۳۱
تغییر ساختاری	۳۱	۲۹
تجارت	۳۲	۲۹
اروپا	۳۵	۲۷
انقلاب صنعتی	۴۲	۲۷
بهره‌وری	۳۸	۲۷
حقوق مالکیت	۲۹	۲۷
تغییر فناورانه	۳۶	۲۷

جدول ۱، کلمات کلیدی را بر اساس تعداد پیوندها و هم رخدادی نشان می‌دهد که رشد اقتصادی، تاریخ اقتصادی، نوآوری، نهادها، توسعه اقتصادی، رشد، سرمایه انسانی و مهاجرت از این نظر سرآمد هستند. در تحلیل اهمیت کلمات کلیدی فوق می‌توان بیان نمود که رشد اقتصادی به افزایش تولید کالاها و خدمات یک کشور در طول زمان اشاره دارد. همچنین یک مفهوم اساسی در اقتصاد است که اغلب برای سنجش رفاه و استاندارد زندگی یک ملت استفاده می‌شود. در این میان، نوآوری‌ها اغلب منجر به افزایش بهره‌وری و ایجاد صنایع جدید شده، نهادهای اقتصادی، نقش مهمی در شکل دهی رفتار و نتایج اقتصادی دارند و اغلب با رونق و ثبات اقتصادی مرتبط هستند. توسعه اقتصادی نیز شامل اقداماتی برای افزایش استانداردهای زندگی، کاهش فقر و ایجاد رشد اقتصادی پایدار است. در ادامه جهانی شدن در سراسر جهان تأثیر عمیقی بر توسعه اقتصادی، تجارت و تبادل فرهنگی داشته است و همچنین صنعتی شدن جوامع را متحول کرد و منجر به شهرنشینی، پیشرفت‌های فناورانه و تغییرات در بازار کار شد.

شکل ۲. نقشه کتابسناختی تجسم شبکه

(منبع داده: ساینس دایرکت، نرم افزار: وی.او.اس ویوور).

۳۸۱ مروری بر تولیدات علمی در حوزهٔ تاریخ ... (امیر کریمی و کوروش فتحی)

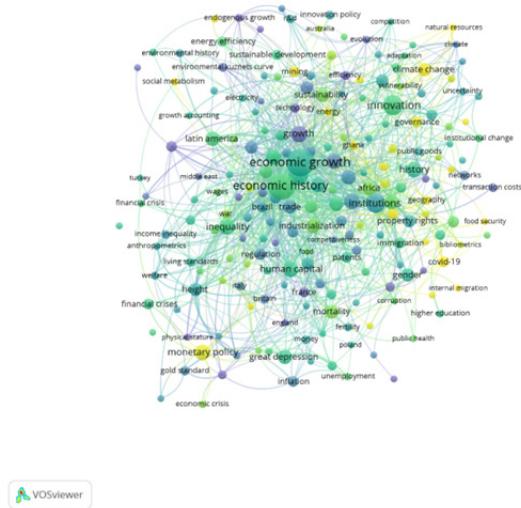
همان‌طور که در شکل ۲، نشان داده شده؛ پیوند‌ها با خط‌ها و گره‌ها با دایره نشان داده شده است و هرچه قطر و ضخامت پیوند‌ها و دایره‌ها بزرگ‌تر باشد درنتیجه تعداد تکرار و ارتباط آن‌ها باهم بیشتر است.

بر اساس شکل ۲، ۱۴ خوش نشان داده شده است. در میان آن‌ها خوش اول با ۶۵ گره و ۸۷۰ پیوند در رتبه اول است که رنگ سرخ نشان داده شده است. در این خوش، گره آمریکای لاتین با ۴۸ پیوند متمایز شده است. خوش دوم که با رنگ سبز نشان داده شده است دارای ۴۴ گره، ۵۲۰ پیوند بوده و در میان گره‌هایش، چین با ۸۶ پیوند، برتری دارد. در میان تمامی گره‌ها، تاریخ اقتصادی (در خوش ۱) با ۱۲۷ پیوند در رأس تمامی مقوله‌ها قرار دارد (جدول ۲).

جدول ۲.

تعداد اعضا	موضوع	خوش
۶۵	کلیات اقتصاد	۱
۴۴	اقتصاد سیاسی	۲
۴۴	اقتصاد مالی	۳
۴۲	قواعد اقتصادی	۴
۳۳	سرمایه‌داری	۵
۲۹	امپریالیسم	۶
۲۷	اقتصاد انسانی	۷
۲۶	اقتصاد تجاری	۸
۲۳	رشد اقتصادی	۹
۲۳	توسعه اقتصادی	۱۰
۲۲	اقتصاد محیطی	۱۱
۲۱	اقتصاد غذایی	۱۲
۱۱	اقتصاد اجتماعی	۱۳
۷	توسعه روستایی	۱۴

از امکانات و قابلیت‌های این نرم‌افزار ارائه موضوعات داغ و جدید که با رنگ‌های روشن همانند زرد و مقوله‌های قدیمی با رنگ‌های تیره‌تر مانند سرمه‌ای نشان داده شده است (شکل ۳).

شکل. ۳ نقشه کتابسناختی پوشش

(منبع داده: ساینس دایرکت، نرم افزار: وی.او.اس ویور).

بر اساس شکل ۳، می‌توان موضوعاتی که در سال‌های پیشین مورد بررسی قرار می‌گرفتند مشاهده نمود که مقوله‌های رشد اقتصادی، توسعه، موسسه، مقررات، سودمندی و چرخه کسب‌وکار موضوعاتی بودند که در عین محبوبیت فراوان، دیگر در این گرایش چندان دارای نوآوری نیستند. با این حال، این معیارها دید جامع‌تری از رشد اقتصادی ارائه می‌دهند و عوامل محیطی و اجتماعی را که اغلب در ارزیابی‌های تولید ناخالص داخلی سنتی نادیده می‌گیرند، در بر می‌گیرند. با در نظر گرفتن شاخص‌های شادی، دسترسی به آموزش، مراقبت‌های بهداشتی و تحرک اجتماعی، می‌توانیم توسعه را بازتعريف کنیم و اطمینان حاصل کنیم که پیشرفت اقتصادی به بهبودهای ملموس در زندگی مردم تبدیل می‌شود. با مشارکت بازیگران صنعت و جوامع در فرآیند نظارتی، می‌توانیم قوانین سازگاری را تقویت کنیم که نوآوری را با مسئولیت اجتماعی و زیست‌محیطی متعادل می‌کند (جدول ۳).

بنابراین، با کاوش در این دیدگاه‌های تازه درباره موضوعات اقتصادی کلاسیک، می‌توانیم گفتمان اقتصادی را به قلمروی ناشناخته سوق دهیم. پذیرش معیارهای جایگزین، بازتعریف توسعه، انطباق نهادها، تقویت مقررات مشارکتی، ارتقای سودآوری مسئولیت‌پذیر اجتماعی و

تجلیل از انعطاف‌پذیری کسب‌وکار، درک متفاوت و پویا از چشم‌انداز اقتصادی را ارائه می‌دهد (جدول ۳).

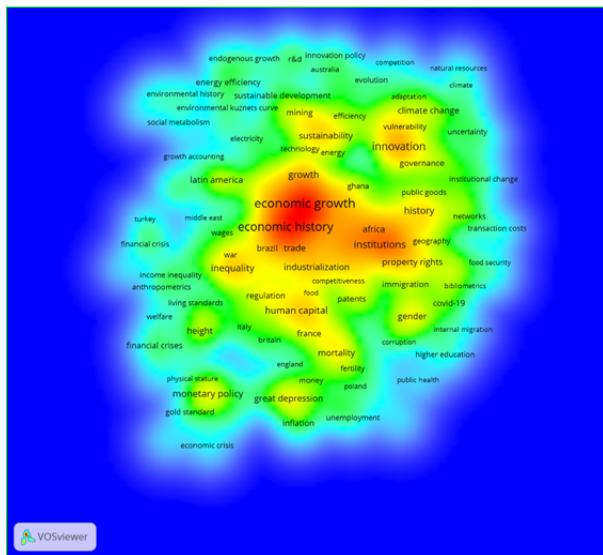
جدول ۳.

نمونه	میانگین انتشار	کلمه کلیدی
(Constantinescu & Nguyen, 2021; Olson & Wladaver-Morgan, 1992; Shen et al., 2022; Uebele & Ritschl, 2009)	۲۰۰۹	چرخه کسب‌وکار
(Esteves & Geisler Mesevage, 2019; Jaworski, 2020; Margo, 2021; Seltzer & Hamermesh, 2018)	۲۰۱۰	سودمندی
(Deng et al., 2022; Federico, 2021; Hashino & Otsuka, 2013; Taalbi, 2017)	۲۰۱۱	توسعه
(Basu et al., 1987; Bisin & Verdier, 2021; Koyama, 2022; Langlois, 2017a, 2017b; Ogilvie & Carus, 2014; Wietzke, 2015)	۲۰۱۱	موسسه
(Artola Blanco & Torregrosa Hetland, 2017; Khodolilin et al., 2021; Komisarow, 2017; Shertzer et al., 2022)	۲۰۱۱	مقررات
(Cantoni & Yuchtman, 2021; Godden, 2015; Mokyr, 2018b; Szostak, 2006)	۲۰۱۲	رشد اقتصادی

بر اساس جدول ۴. (۱) مقوله‌های سیاست‌های پولی که تأثیر مستقیمی بر تورم، رشد اقتصادی و ثبات مالی دارد، (۲) انرژی که بر منابع انرژی تجدید پذیر، سوخت‌های فسیلی، انتقال انرژی، امنیت انرژی و تغییرات آب و هوایی تأکید دارد، (۳) استخراج معدن به دلیل نقش حیاتی معدن در تأمین مواد اولیه صنایع مختلف مورد توجه قرار گرفته، (۴) منابع طبیعی بر مدیریت پایدار، حفاظت و استفاده از این منابع با توجه به پیامدهای اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی آن‌ها تمرکز دارد، (۵) ظرفیت دولتی نیز در مورد ساختارهای حکمرانی، مدیریت عمومی، فرآیندهای سیاست‌گذاری و اثربخشی سازمانی کاربرد دارد و (۶) کووید-۱۹- جزو داغترین مقوله‌های استخراج شده از نرم‌افزار بودند. این دسته‌بندی‌ها به دلیل ارتباط، تأثیر و بحث‌های مداوم در زمینه‌های مختلف از جمله اقتصاد، سیاست‌گذاری، مطالعات زیست‌محیطی، بهداشت عمومی و حاکمیت، موضوعات داغ محسوب می‌شوند.

جدول.

کلمه کلیدی	سیاست‌های پولی	استخراج معدن	منابع طبیعی	ظرفیت دولتی
میانگین سال انتشار	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۶	۲۰۱۸
نمونه	(de la Horra et al., 2022; Eichengreen, 2014; Hendricks & Kempa, 2009; Seip & McNown, 2013; Stockwell, 2023)	(Barca, 2011; Kander & Stern, 2014; Moreno-Cruz & Taylor, 2017; Naderipour et al., 2020)	(Aristizabal-H et al., 2023; Fernández-Vázquez, 2022; Gustafsson et al., 2022; Thistle, 2016)	(Adu-Gyamfi et al., 2021; Arthi & Parman, 2021; Corbet et al., 2022; Naderipour et al., 2020; Otrachshenko et al., 2022)
سال	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۶	۲۰۲۱
ماه	پولی	اکتبر	اکتبر	کویید-۱۹

شکل. ۴ نقشه کتابسناختی چگالی

(منبع داده: ساینس دایرکت، نرم افزار: وی.او.اس ویوور).

نقشه تجسم چگالی (شکل ۴) کلمات کلیدی را ارائه می‌دهد که در آن هر نقطه رنگی را با توجه به تراکم خود اختصاص می‌دهد. نزدیکی یک نقطه به رنگ قرمز نزدیک با تعداد آیتم‌های نزدیک و با وزن نسبی آن آیتم‌ها افزایش می‌یابد. در مقابل، زمانی که اقلام کمتری در مجاورت آن وجود داشته باشد و زمانی که آن اقلام وزن کمتری داشته باشند، نقطه‌ای به آبی به نظر می‌رسد (Akhtar et al., 2023). هر مورد بسته به تراکم مورد در آن زمان دارای یکرنگ است و مشخص می‌کند که رنگ نقاط روی نقشه به تعداد موارد مرتبط با سایر موارد بستگی دارد. این بخش برای دریافت نمای کلی از ساختار کلی نقشه بسیار مفید است (Murdayanti & Khan, 2021).

۳. نتیجه‌گیری

هدف از تحقیق حاضر بررسی و تحلیل تولیدات علمی حوزه تاریخ اقتصادی از سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۲۳ بود که بر اساس نقشه‌های علم‌سنگی نتایج ارائه شد. تعداد مقالات چاپ شده در این حوزه دارای شبیه صعودی است، اگرچه دارای نظم خاصی نیست. در میان سال‌های موردنبررسی سال ۲۰۱۳ با ۲۳۷ مقاله بیشترین مقاله را داشت. مجلات کاوش در تاریخ اقتصادی، توسعه جهانی و مجله جغرافیای تاریخی دارای بیشترین کیت بودند.

در پاسخ به سؤال اول تحقیق، نقشه علمی حوزه تاریخ اقتصادی ترسیم شد و بر اساس یافته‌های پژوهش رشد اقتصادی، تاریخ اقتصادی، نوآوری، نهادها، توسعه اقتصادی، رشد، سرمایه انسانی و مهاجرت دارای محبوبیت فراوانی در میان مورخان بوده است.

در پاسخ به سؤال دوم تحقیق، مقوله‌های رشد اقتصادی، توسعه، موسسه، مقررات، سودمندی و چرخه کسب‌وکار موضوعاتی بودند که در عین محبوبیت فراوان، دیگر در این گرایش چندان دارای نوآوری نیستند.

در پاسخ به سؤال سوم تحقیق، مقوله‌های سیاست‌های پولی، انرژی، معدن کاری، منابع طبیعی، ظرفیت دولتی و کووید-۱۹، دارای نوآوری خاصی بودند که می‌تواند بستری برای پژوهش‌های آینده باشد. با این حال از مقوله‌های، گردشگری پایدار، شکست‌های ساختاری، دستمزد واقعی، برابری قدرت خرید، بوم‌شناسی سیاسی، حسابداری رشد، امنیت غذایی، بازارهای نوظهور، تاریخچه کسب‌وکار، استاندارد بیولوژیکی زندگی، توسعه منطقه‌ای، خصوصی‌سازی، جمعیت‌شناسی، کتاب‌سنگی، تجارت بین‌المللی، بحران اقتصادی، عدم قطعیت، عدالت زیست‌محیطی، اجناس عمومی، می‌توان به عنوان عرصه‌های کمتر توجه شده

اشاره نمود. البته شیوع بیماری کرونا و بررسی تأثیرات آن بر روی موضوعات بررسی شده نیز می‌تواند جذابیت خاصی برای تاریخدانان باشد. از جمله محدودیت‌های این تحقیق باید به استخراج داده‌ها تنها از پایگاه علمی ساینس دایرکت اشاره نمود.

یکی از محدودیت‌های تحقیق پتانسیل سوگیری پایگاه داده است. تنها اتکا به پایگاه داده ساینس دایرکت ممکن است منجر به نادیده گرفتن انتشارات مرتبط از منابع دیگر و به بازنمایی ناقص حوزه تاریخ اقتصادی منجر شود. علاوه بر این، تمرکز بر یک چارچوب زمانی خاص (۱۹۹۹ تا ۲۰۲۳) ممکن است کارهای بنیادی قبلی یا تحقیقات پیش‌رفته اخیر را حذف کند و بر جامعیت بازبینی تأثیر بگذارد؛ بنابراین، استفاده انجصاری از یک پایگاه داده و چارچوب زمانی خاص ممکن است وسعت و عمق یافته‌ها را محدود کند و به طور بالقوه نتیجه‌گیری کلی مطالعه علم‌سنجی را منحرف کند.

کتاب‌نامه

- آبراهامیان، یرواند (۱۴۰۱). ایران بین دو انقلاب، ترجمه احمد گل محمدی، محمدابراهیم فتاحی، تهران: نی.
- پتروشفسکی، آ.پ، یان، اسمیت، جان ماسون (۱۳۶۶). کتاب تاریخ اجتماعی-اقتصادی ایران در دوره مغول. ترجمه دکتر یعقوب آژند، تهران: انتشارات اطلاعات.
- دهناد، کاظم، غلامی جمکرانی، رضا. (۱۴۰۱). بررسی تحلیلی در سیر تحول سواد مالی و رفتار مالی: یک رویکرد کتاب‌سنجی. پیشرفت‌های مالی و سرمایه‌گذاری، ۳(۷)، ۱۹۰-۱۵۳.
- عیسوی، چارلز (۱۳۶۲). تاریخ اقتصادی ایران، ترجمه یعقوب آژند، تهران: نشر گستره.
- لمبتوون، آن‌کاترین سواین فورد (۱۳۹۴). مالک و زارع در ایران، ترجمه منوچهر امیری، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- مزارعی، عدنان (۱۳۴۸). تاریخ اقتصادی و اجتماعی ایران و ایرانیان از آغاز تا صفویه، تهران: انتشارات کتاب‌فروشی دهدزا.

Abdelwahab, S. I., Taha, M. M. E., Moni, S. S., & Alsayegh, A. A. (2023). Bibliometric mapping of solid lipid nanoparticles research (2012–2022) using VOSviewer. *Medicine in Novel Technology and Devices*, 17, 100217. <https://doi.org/10.1016/J.MEDNTD.2023.100217>

Adu-Gyamfi, S., Brenya, E., Gyasi, R. M., Abass, K., Darkwa, B. D., Nimoh, M., & Tomdi, L. (2021). A COVID in the wheels of the world: A contemporary history of a pandemic in Africa. *Research in Globalization*, 3. <https://doi.org/10.1016/j.resglo.2021.100043>

Aerts, E., & Van der Wee, H. (2001). Economic History. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 4102–4108. <https://doi.org/10.1016/B0-08-043076-7/02640-1>

مروی بر تولیدات علمی در حوزه تاریخ ... (امیر کریمی و کوروش فتحی) ۲۸۷

- Akhtar, M. J., Azhar, M., Khan, N. A., & Rahman, M. N. (2023). Conceptualizing social media analytics in digital economy: An evidence from bibliometric analysis. *Journal of Digital Economy*, 2, 1–15. <https://doi.org/10.1016/J.JDEC.2023.03.004>
- Aristizabal-H, G., Goerke-Mallet, P., Kretschmann, J., & Restrepo-Baena, O. J. (2023). Sustainability of coal mining. Is Germany a post-mining model for Colombia? *Resources Policy*, 81. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2023.103358>
- Arthi, V., & Parman, J. (2021). Disease, downturns, and wellbeing: Economic history and the long-run impacts of COVID-19. *Explorations in Economic History*, 79. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2020.101381>
- Artola Blanco, M., & Torregrosa Hetland, S. (2017). Historia económica de Europa: nuevos enfoques, nuevos temas. *Investigaciones de Historia Económica*, 13(3), 151–152. <https://doi.org/10.1016/j.ihe.2017.06.002>
- Barca, S. (2011). Energy, property, and the industrial revolution narrative. *Ecological Economics*, 70(7), 1309–1315. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2010.03.012>
- Basu, K., Jones, E., & Schlicht, E. (1987). The growth and decay of custom: The role of the new institutional economics in economic history. *Explorations in Economic History*, 24(1), 1–21. [https://doi.org/10.1016/0014-4983\(87\)90002-7](https://doi.org/10.1016/0014-4983(87)90002-7)
- Bisin, A., & Verdier, T. (2021). Phase diagrams in historical economics: culture and institutions. *The Handbook of Historical Economics*, 491–522. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00024-1>
- Blaginin, V. A., Goncharova, M. N., & Sokolova, E. V. (2023). Scientometric Analysis of the Use of the Term “Economic Landscape.” *Automatic Documentation and Mathematical Linguistics*, 57(1), 55–67. <https://doi.org/10.3103/S0005105523010053>
- BLINDER, A. S. (1979). the turbulent economic history of 1971–1976. *Economic Policy and the Great Stagflation*, 25–42. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-106160-9.50007-6>
- Cantoni, D., & Yuchtman, N. (2021). Historical natural experiments: Bridging economics and economic history. *The Handbook of Historical Economics*, 213–241. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00016-2>
- Clark, G. (2014). The Industrial Revolution. *Handbook of Economic Growth*, 2, 217–262. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53538-2.00005-8>
- Constantinescu, M., & Nguyen, A. D. M. (2021). A century of gaps: Untangling business cycles from secular trends. *Economic Modelling*, 100. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2021.105505>
- Corbet, S., Hou, Y., Hu, Y., & Oxley, L. (2022). Did COVID-19 tourism sector supports alleviate investor fear? *Annals of Tourism Research*, 95. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2022.103434>
- de Dios, E. S., & Williamson, J. G. (2015). Deviant Behavior: A Century of Philippine Industrialization. *Sustainable Economic Development: Resources, Environment, and Institutions*, 371–400. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-800347-3.00021-2>
- de la Horra, L. P., Perote, J., & de la Fuente, G. (2022). The impact of economic policy uncertainty and monetary policy on R&D investment: An option pricing approach. *Economics Letters*, 214. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2022.110413>

- Deng, H., Xu, B., Zhao, Y., & Xu, Y. (2022). Heavy industry priority development strategy and economic growth: The economic logic of the inverted-U theory and economic history explanation. *Structural Change and Economic Dynamics*, 62, 1–8. <https://doi.org/10.1016/j.strueco.2022.04.005>
- Eichengreen, B. (2014). Methodology of economic history as an approach to assessing monetary policy. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 49, 154–155. <https://doi.org/10.1016/j.jedc.2014.09.001>
- Esteves, R., & Geisler Mesevage, G. (2019). Social Networks in Economic History: Opportunities and Challenges. *Explorations in Economic History*, 74. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2019.101299>
- Federico, G. (2021). The economic history of commodity market development. *The Handbook of Historical Economics*, 525–555. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00034-4>
- Fernández-Vázquez, E. (2022). Mine closures and local diversification: Job diversity for coal-mining areas in a post-coal economy. *Extractive Industries and Society*, 12. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2022.101086>
- Foster, J. (2011). Economic Systems. *Philosophy of Complex Systems*, 509–530. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-52076-0.50018-3>
- Geloso, V., & Makovi, M. (2022). State capacity and the post office: Evidence from nineteenth century Quebec. *Journal of Government and Economics*, 5, 100035. <https://doi.org/10.1016/j.jge.2022.100035>
- Godden, C. (2015). Economic History. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences: Second Edition*, 51–54. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.62109-8>
- Gustafsson, M. T., Rodriguez-Morales, J. E., & Dellmuth, L. M. (2022). Private adaptation to climate risks: Evidence from the world's largest mining companies. *Climate Risk Management*, 35. <https://doi.org/10.1016/j.crm.2021.100386>
- Hamidah, I., Pawinanto, R. E., Mulyanti, B., & Yunas, J. (2021). A bibliometric analysis of micro electro mechanical system energy harvester research. *Helijon*, 7(3), e06406. <https://doi.org/10.1016/J.HELION.2021.E06406>
- Hashino, T., & Otsuka, K. (2013). Cluster-based industrial development in contemporary developing countries and modern Japanese economic history. *Journal of the Japanese and International Economies*, 30, 19–32. <https://doi.org/10.1016/j.jjie.2013.09.001>
- Hendricks, T. W., & Kempa, B. (2009). The credit channel in U.S. economic history. *Journal of Policy Modeling*, 31(1), 58–68. <https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2008.08.004>
- Hopcroft, R. L. (2016). QUANTITATIVE GROWTH AND ECONOMIC DEVELOPMENT THROUGH HISTORY. In *The Sociology of Development Handbook* (1st ed., pp. 597–619). University of California Press.
- Hubacek, K., & Van Den Bergh, J. C. J. M. (2006). Changing concepts of ‘land’ in economic theory: From single to multi-disciplinary approaches. *Ecological Economics*, 56(1), 5–27. <https://doi.org/10.1016/J.ECOLECON.2005.03.033>
- Jaworski, T. (2020). Specification and structure in economic history. *Explorations in Economic History*, 77. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2020.101343>
- JOHNS, C. D. (1921). THE RELATION OF ECONOMICS TO HISTORY. *The Southwestern Political Science Quarterly*, 1(4), 372–379. <https://doi.org/10.2307/1945905>

۳۸۹ مروی بر تولیدات علمی در حوزه تاریخ ... (امیر کریمی و کوروش فتحی)

- Johnson, N. D., & Koyama, M. (2017a). States and economic growth: Capacity and constraints. *Explorations in Economic History*, 64, 1–20. <https://doi.org/10.1016/J.EEH.2016.11.002>
- Johnson, N. D., & Koyama, M. (2017b). States and economic growth: Capacity and constraints. *Explorations in Economic History*, 64, 1–20. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2016.11.002>
- Kander, A., & Stern, D. I. (2014). Economic growth and the transition from traditional to modern energy in Sweden. *Energy Economics*, 46, 56–65. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2014.08.025>
- Kholodilin, K. A., Limonov, L. E., & Waltl, S. R. (2021). Housing rent dynamics and rent regulation in St. Petersburg (1880–1917). *Explorations in Economic History*, 81. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2021.101398>
- Komisarow, S. (2017). Public health regulation and mortality: Evidence from early 20th century milk laws. *Journal of Health Economics*, 56, 126–144. <https://doi.org/10.1016/j.jhealeco.2017.07.010>
- Koyama, M. (2022). Introduction to the special issue on culture, institutions, and religion in economic history. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 201, 105–114. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2022.07.015>
- Langlois, R. N. (2017a). The institutional approach to economic history: Connecting the two strands. *Journal of Comparative Economics*, 45(1), 201–212. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2016.04.004>
- Langlois, R. N. (2017b). The institutional approach to economic history: Connecting the two strands. *Journal of Comparative Economics*, 45(1), 201–212. <https://doi.org/10.1016/J.JCE.2016.04.004>
- Margo, R. A. (2021). The economic history of economic history: The evolution of a field in economics. *The Handbook of Historical Economics*, 3–16. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-815874-6.00009-5>
- McCoy, D. R. (1980). Jefferson and Madison on Malthus: Population Growth in Jeffersonian Political Economy on JSTOR. *The Virginia Magazine of History and Biography*, 88, 259–276. https://www.jstor.org/stable/4248405?searchText=Thomas%20Malthus%20Economic%20History&searchUri=%2Faction%2FdoBasicSearch%3FQuery%3DThomas%2BMalthus%2BEconomic%2BHistory&ab_segments=0%2Fbasic_search_gsv%2Fcontrol&refreqid=fasty-default%3A827260e0e012097b056ffcb9a4960339
- Mokyr, J. (2018a). The past and the future of innovation: Some lessons from economic history. *Explorations in Economic History*, 69, 13–26. <https://doi.org/10.1016/J.EEH.2018.03.003>
- Mokyr, J. (2018b). The past and the future of innovation: Some lessons from economic history. *Explorations in Economic History*, 69, 13–26. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2018.03.003>
- Moreno-Cruz, J., & Taylor, M. S. (2017). An energy-centric theory of agglomeration. *Journal of Environmental Economics and Management*, 84, 153–172. <https://doi.org/10.1016/j.jeem.2017.02.006>
- Murdayanti, Y., & Khan, M. N. A. A. (2021). The development of internet financial reporting publications: A concise of bibliometric analysis. *Helijon*, 7(12), e08551. <https://doi.org/10.1016/J.HELION.2021.E08551>
- Naderipour, A., Abdul-Malek, Z., Ahmad, N. A., Kamyab, H., Ashokkumar, V., Ngamcharussrivichai, C., & Chelliapan, S. (2020). Effect of COVID-19 virus on reducing GHG emission and increasing energy generated by renewable energy sources: A brief study in Malaysian context. *Environmental Technology and Innovation*, 20. <https://doi.org/10.1016/j.eti.2020.101151>

- Nicholas, & Tom. (2003). Why Schumpeter was Right: Innovation, Market Power, and Creative Destruction in 1920s America. *The Journal of Economic History*, 63(4), 1023–1058. https://ideas.repec.org/a/cup/jchis/v63y2003i04p1023-1058_00.html
- Norcliffe, G. (2019). Technological Change. *International Encyclopedia of Human Geography, Second Edition*, 187–192. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102295-5.10136-2>
- Ogilvie, S., & Carus, A. W. (2014). Institutions and Economic Growth in Historical Perspective. *Handbook of Economic Growth*, 2, 403–513. <https://doi.org/10.1016/B978-0-444-53538-2.00008-3>
- Olson, J. S., & Wladaver-Morgan, S. (1992). *Dictionary of United States economic history*. 667.
- Otrachshenko, V., Popova, O., Nikolova, M., & Tyurina, E. (2022). COVID-19 and entrepreneurship entry and exit: Opportunity amidst adversity. *Technology in Society*, 71. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.102093>
- Rosenberg, N. (1974). Karl Marx on the Economic Role of Science. <Https://Doi.Org/10.1086/260230>, 82(4), 713–728. <https://doi.org/10.1086/260230>
- Schmölders, G. (1961). Historismus: Gustav Schmoller (1838–1917). *Geschichte Der Volkswirtschaftslehre*, 72–80. https://doi.org/10.1007/978-3-663-04188-7_10
- Seip, K. L., & McNown, R. (2013). Monetary policy and stability during six periods in us economic history: 1959-2008: A novel, nonlinear monetary policy rule. *Journal of Policy Modeling*, 35(2), 307–325. <https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2012.03.004>
- Seltzer, A. J., & Hamermesh, D. S. (2018). Co-authorship in economic history and economics: Are we any different? *Explorations in Economic History*, 69, 102–109. <https://doi.org/10.1016/j.eeh.2018.04.001>
- Shen, J., Selover, D. D., Li, C., & Yousefi, H. (2022). An ocean apart? The effects of US business cycles on Chinese business cycles. *International Review of Economics and Finance*, 82, 677–698. <https://doi.org/10.1016/j.iref.2022.07.014>
- Shertzer, A., Twinam, T., & Walsh, R. P. (2022). Zoning and segregation in urban economic history. *Regional Science and Urban Economics*, 94. <https://doi.org/10.1016/j.regsciurbeco.2021.103652>
- Solow, R., Solow, & Robert. (1985). Economic History and Economics. *American Economic Review*, 75(2), 328–331. <https://econpapers.repec.org/RePEc:aea:aecrev:v:75:y:1985:i:2:p:328-31>
- Spengler, J. J. (1959). Adam Smith's Theory of Economic Growth: Part II. *Southern Economic Journal*, 26(1), 1. <https://doi.org/10.2307/1055862>
- Stockwell, T. (2023). Should models of monetary policy asymmetry include interaction terms? *The Journal of Economic Asymmetries*, 27, e00300. <https://doi.org/10.1016/J.JECA.2023.E00300>
- Szmrecsányi, T. (2009). Periodization Problems in the Economic History of Science and Technology. *Investigaciones de Historia Económica*, 5(15), 47–73. [https://doi.org/10.1016/s1698-6989\(09\)70119-5](https://doi.org/10.1016/s1698-6989(09)70119-5)
- Szostak, R. (2006). Economic history as it is and should be: Toward an open, honest, methodologically flexible, theoretically diverse, interdisciplinary exploration of the causes and consequences of economic growth. *Journal of Socio-Economics*, 35(4), 727–750. <https://doi.org/10.1016/j.socloc.2005.11.006>

مروری بر تولیدات علمی در حوزه تاریخ ... (امیر کریمی و کوروش فتحی) ۳۹۱

- Taalbi, J. (2017). What drives innovation? Evidence from economic history. *Research Policy*, 46(8), 1437–1453. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2017.06.007>
- Thistle, J. (2016). Forgoing full value? Iron ore mining in Newfoundland and Labrador, 1954-2014. *Extractive Industries and Society*, 3(1), 103–116. <https://doi.org/10.1016/j.exis.2015.12.006>
- Uebele, M., & Ritschl, A. (2009). Stock markets and business cycle comovement in Germany before World War I: Evidence from spectral analysis. *Journal of Macroeconomics*, 31(1), 35–57. <https://doi.org/10.1016/j.jmacro.2007.08.012>
- Wietzke, F. B. (2015). Long-term consequences of colonial institutions and human capital investments: Sub-national evidence from Madagascar. *World Development*, 66, 293–307. <https://doi.org/10.1016/J.WORLDDEV.2014.08.010>
- Williamson, H. F. (1944). What Is Economic History: Comment . *The Journal of Economic History*, 4, 25–25.